

Koolid maad harima?

Kõik lapsed saaksid koolis korralikult söönuks, kui riik eraldaks selleks 80 miljonit krooni, leidsid Arno Tali Sihtkapitali korraldatud koolitoiduprobleemide arutelust osa võtnud õpetajad ja lastekaitsjad.

Arno Tali Sihtkapitali juhatuse liikme Kalju Lutsu hinnangul ei tasu siiski üksnes, käed rüpes, riigilt raha oodata – koolid peavad ka ise aktiivselt lahendusi otsima. Tema hinnangul on Eestis kadumas arusaam, et igaüks peab ise endaga hakkama saama. "Paljudes kenades mõisates asuvates maakoolides lapsed nälgivad. Ometi võiks mõnes neist taastada kunagise talukooli. Koolmeistreid ei saa küll enam talu pidama sundida, kuid maa või farmi eest võiksid hoolt kanda majandusjuhatajad ja kooliteenijad," pakkus Kalju Luts välja ühe võimaliku lahenduse.

Kalju Lutsu sõnul toidaks selline kool oma õpilased talviti odavalt ära ja õpetaks ühtlasi neid tööd tegema. "Kallinnakoolid võiksid üles harida sööti jäänud kooliaiad," soovitas ta.

Kalju Lutsu hinnangul ei saa kõikidele koolidele anda võrdset rahasummat. Mõni kool vajab rohkem toetust kui teine. Rahaliselt on kergem toetada neid, kel on endal olukorrale konkreetne lahendus välja pakkuda.

UNICEF-i esindaja Toomas Palo sõnul vajab õpilastest üks kolmandik koolitoiduks toetust. "Nende peredel ei ole võimalik lõunasöögi eest maksta. Kui lapsed veel kaks-kolm aastat korralikult toitu ei saa, mõjub see nende tervisele," oli ta mures.

Tartu Meditsiinikooli haridusega Raudna põhikooli ajaloo- ja terviseõpetaja Imbi-Sirje Torm lasi oma õpilastel kirja panna, mida nad ühel pühapäeval kodus söid. Selgus, et laste põhitoituks oli praekartul ja tee. "Koduses menüüs oli vähe rauda ja kaltsiumi. Üks mu andekatest õpilastest ütles, et varahommikuti sööb ta kodus võileiba küüslauguga ja joob piimaga viljakohvi. Tal on sageli peavalud," rääkis õpetaja. Ta lasi ka neljakümnel kooli lapsel teha vereproovid. Neist üheteistkümnel oli veres hemoglobiini alla normi.

Imbi-Sirje Tormi sõnul on oma õpilaste tervise pärast mures ka Kolga-Jaani, Saarepeedi ja Abja koolide terviseõpetajad, samuti kutsekoolide töötajad. "Kutsekoolide õpilased teevad mu kolleegide sõnul päevase nälja kustutamiseks suitsu," kinnitas ta.

Kui kodus ei saa laps täisväärtuslikult süüa, peaks korralikku sooja lõunatoitu andma kool, leidis maaõpetaja. Tema arvates võiksid koolid osta nii piima, liha kui juurvilja kohalikest talunikelt. Nii tuleks odavam. Praegu ei ole see aga lubatud.

Lastekaitse Liidu presidendi Ene Tombergi sõnul jagab Lastekaitse Liit taas toiduabi nagu aastate eest. Toidupakkides on jahu, suhkrut, margariini, õli ja lastele väike tahvel šokolaadi.

Kalju Lutsu sõnul on eestlasi läbi aegade uhkeks kasvatatud. "Meid on õpetatud oma muresid varjama. Me peame aga harjuma mõttega, et vaesus pole häbiasi – vaesus on õnnetus. Seda ei maksa häbeneda ei kodus, koolis, vallas, maakonnas ega Riigikogus. Vaesuse vastu tuleb välja astuda," rõhutas ta.

Kalju Lutsu sõnul tuleb koole innustada lahendusi leidma. "Abipakid on siiski vaid kingitus, neile ei saa lootma jääda. Ka riigi rahakott pole põhjatu," tõdes ta.

MALLE PAJULA